

From: "[REDACTED]" <[REDACTED]@katwijk.nl>
Sent: dinsdag 3 december 2024 11:14
To: "[REDACTED]" <[REDACTED]@katwijk.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@katwijk.nl>
Cc: "[REDACTED]" <[REDACTED]@katwijk.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@katwijk.nl>
Subject: [PHO PFAS]: PFAS op Valkenhorst
Attachments: Oplegnotitie tbv het overleg over PFAS op Valkenhorst def.docx, 241112 Beantwoording bewonersvragen na RVB v2.docx

Beste [REDACTED]

A.s. woensdag hebben we een ingelast PHO over PFAS op Valkenhorst.

Dit overleg is even nodig voor richting geving in het bestuurlijke proces.

Vanuit ambtelijk gezichtspunt zijn de verontreinigingen op Valkenhorst beheerst en gecontroleerd o.a. met monitoring. Voor het Hoogheemraadschap van Rijnland is er nu ook géén urgentie om vervolgstappen te zetten.

Procesmatig houden we de vinger aan de pols met de omgevingsdienst en het Hoogheemraadschap (elk kwartaal op basis van monitoring) én ook richting de ontwikkelingen op rijksniveau.

We verwachten nog een uitspraak in december t.a.v. de zorgplicht.

Tot woensdag!!!

Vriendelijke groet,

[REDACTED]

Coördinerend beleidsadviseur

Klimaatadaptatie, Waterkwaliteit en Stedelijk Water

Let op: e-mails met mij als CC-ontvanger beschouw ik als ter kennisname aan en vragen geen directe actie.

Mobiel: 06-[REDACTED]
E-mail: [REDACTED]@katwijk.nl

Gemeentehuis Katwijk

Koningin Julianalaan 3,
Postbus 589
2220 AN Katwijk ZH

Oplegnotitie voor het overleg over PFAS op Valkenhorst – 29 november 2024

Aanleiding

Twee inwoners hebben vragen gesteld per mail die betrekking hebben op PFAS op het voormalige vliegveld. PFAS is een onderwerp dat nog onvoldoende belegd was in de organisatie. Inmiddels is hier een coördinator voor aangewezen in de persoon van   Hij heeft de antwoorden op de diverse mails opgesteld. Tijdens het overleg bespreken we de beantwoording van deze mails en de PFAS-situatie op het vliegveld.

Na ontvangst van deze mails zijn een aantal acties ondernomen, waaronder het benoemen van de coördinator. Zo heeft de gemeente Katwijk de bevoegd gezagen aan tafel gevraagd om te overleggen over de PFAS-verontreinigingen op Valkenhorst. Het blijkt dat op een drie plaatsen verontreiniging is aangetroffen. Dit was reeds bekend en met het oog op de woningbouw zijn afspraken gemaakt dat deze plekken gesaneerd worden voordat er gebouwd wordt, zodat er schone grond wordt opgeleverd.

In de watergangen rond het vliegveld heeft het Hoogheemraadschap verhoogde waarden voor PFAS aangetroffen. Hierover is met de bevoegd gezagen gesproken. De drainageputten in de buurt van de met PFAS-verontreinigde grond waren niet goed afgesloten. Gemeente Katwijk heeft erop aangedrongen dat deze drainageputten worden afgesloten zodat de verontreinigingen niet in het oppervlaktewater kunnen komen. RVB heeft toegezegd maatregelen te nemen om verspreiding van PFAS te voorkomen.

Het actuele beeld op dit moment op basis van het overleg met de bevoegd gezagen is dat de PFAS op het vliegveld nu niet tot extra zorgen leidt en dat de monitoring die structureel door het Hoogheemraadschap plaatsvindt afdoende is om goed zicht te houden op eventuele verontreiniging in het water.

Procesmatig is met de bevoegde gezagen afgesproken om het overleg elk kwartaal te herhalen naar aanleiding van de monitoring van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Afgesproken is om alle onderzoeken te delen, zodat elke partij hetzelfde informatie-niveau heeft. Zo bezien we de situatie vanuit een gedeeld beeld. Dit bevordert de onderlinge samenwerking op dit dossier en de doelmatigheid van het overleg. Ook is afgesproken dat het overleg geïntensiveerd kan worden als dat nodig is. De betrokken wethouders worden geïnformeerd zodat zij kunnen sturen op de bestuurlijke en maatschappelijke risico's. Op dit moment is er voor Valkenhorst geen aanleiding voor extra maatregelen. Het Hoogheemraadschap noemde de huidige situatie niet urgent.

De volgende vragen zijn ter bespreking

- Is de voorgestelde lijn in de brief de goede in de optiek van de wethouders?
  - o *Er is nu geen handelingsperspectief. De rolverdeling tussen de bevoegd gezagen op dit dossier is diffuus. Verwacht wordt, dat het Rijk hier in december meer helderheid kan geven. De omgevingsdienst bewaakt deze ontwikkeling en adviseert de gemeente en de provincie hierop. Het Hoogheemraadschap ziet nu met de huidige PFAS-gehalten op haar meetpunt nu ook geen reden om te handhaven;*
  - o *Daarnaast saneert RVB de grond op het moment dat er gebouwd gaat worden, dus de aanwezigheid is an sich geen reden om te informeren. Dit kan*

veranderen op het moment dat het PFAS zich wel ongecontroleerd verspreidt of een risico voor de volksgezondheid gaat vormen.

- *Tegelijk kan de beantwoording zorgen dat er breder over PFAS wordt gesproken en is het goed om hier duidelijk over te kunnen communiceren als er vragen zijn.*
- *Is het nodig om de gemeenteraad te informeren over de PFAS-verontreiniging?*
  - *Dat er PFAS zit is bekend vanuit de stukken die onder het bestemmingsplan Valkenhorst lagen. Ook is algemeen bekend dat de brandweer geblust heeft op het vliegveld en dat überhaupt een vliegveld betekent dat er verontreinigde grond is.*
- *Is er een communicatieplan gewenst rond de beantwoording van PFAS op het vliegveld?*
  - *Een communicatieplan is vooral nodig als we actief de communicatie opzoeken. Als we kiezen voor passieve communicatie is het handig om een Q&A te maken met een aantal te verwachte vragen als er in de toekomst weer vragen over komen.*

Bewonersvragen

Brief (de heer [REDACTED], djuma 3468445):

Als bezorgde inwoner van Katwijk richt ik mij tot u met een dringend verzoek om onderzoek en maatregelen met betrekking tot mogelijke PFAS-vervuiling rondom het oude militaire vliegveld Valkenburg. Tijdens een recente open dag op het vliegveld werd mij door een medewerker verteld dat er in het verleden veel schuim, mogelijk met PFAS, werd gebruikt om de landingsbanen vorstvrij te houden. Dit schuim is afgevoerd richting het Valkenburgse meer, een gebied dat nu intensief wordt gebruikt voor recreatie en er omheen ook voor landbouw.

Algemeen:

Wij erkennen uw zorg, want PFAS is een zorgwekkende stof en wordt voor veel toepassingen gebruikt. Het komt helaas ook voor in uw en mijn huishouden (o.a. kleding, anti-aanbaklaag in pannen etc.). PFAS is na de ontdekking in 1938 op grote schaal toegepast en omvat enkele duizenden soorten. Ze hebben eigenschappen, waardoor ze moeilijk afbreekbaar zijn en makkelijk kunnen verspreiden. PFAS is wijdverspreid in ons milieu. Blootstelling aan PFAS vindt dan ook plaats via verschillende routes.

In het verleden heeft de brandweer op vliegveld Valkenburg PFAS-houdende brandblusmiddelen gebruikt (in elk geval tot 2005). Daarna heeft ook de regionale brandweer nog geoefend met brandblusmiddelen, of hierin ook PFAS zat is ons onbekend. Ons kunnen wij niet herleiden dat er brandblusmiddelen zijn gebruikt als middel om de landingsbanen vorstvrij te houden.

Uit onderzoek van het RIVM (rapport 2021-25) blijkt, dat PFAS overal in Nederland in bodem en grondwater kan zitten. Het gaat volgens het RIVM-onderzoek meestal om lage concentraties dat net onder het bodemoppervlak zit, direct onder het maaiveld. Maar ook in dieper en ouder grondwater zijn PFAS gemeten. Het gaat dan vooral om PFAS die mobiel zijn en niet snel aan deeltjes in de bodem vast gaan zitten. Deze mobiele PFAS kunnen makkelijk met het grondwater mee stromen en zich zo verspreiden.

Belangrijke zorgpunten:

1. Verontreiniging van het Valkenburgse Meer:

- Veel inwoners zwemmen in het Valkenburgse meer, wat kan leiden tot blootstelling aan PFAS-stoffen, die bekend staan om hun schadelijke effecten op de gezondheid, zoals leverbeschadiging en een verhoogd risico op kanker.

Antwoord gemeente: het Hoogheemraadschap van Rijnland voert op alle zwemlocaties binnen haar beheergebied metingen uit naar de kwaliteit van het zwemwater. Hierbij wordt onderzoek gedaan naar zowel de aanwezigheid van bacteriën alsook naar eventuele verhoogde waarden aan PFAS. Uit de resultaten van de eerste monitoringsronde naar PFAS blijkt dat alle 44 zwemlocaties

(waaronder ook het Valkenburgse Meer) ruim voldoen aan de risicogrenswaarde voor buitenzwemwater. Op basis van deze meetgegevens kan men veilig in alle officiële zwemlocaties van het Rijnlandse gebied zwemmen.

2. Moestuinen naast het Vliegveld:

- De moestuinen naast en nabij (initiatief [redacted]) het vliegveld kunnen PFAS uit de grond opnemen, wat leidt tot verontreinigde gewassen en serieuze gezondheidsrisico's voor mensen die deze producten consumeren.

Antwoord gemeente:

De gemeente Katwijk heeft in 2018 een onderzoek gedaan naar de diffuse belasting van PFAS in de bovengrond van Katwijk. In dit onderzoek is er onder andere een monster genomen van de bodem op de moestuinen in de Mient Kooltuin. Er zijn in dit monster geen PFAS concentraties aangetroffen waaruit zou blijken dat de grond niet mag worden gebruikt als moestuin.

3. Plannen voor Woningbouw en Waterwinning:

- De geplande woningbouw op het oude vliegveld en de uitbreiding van [redacted] voor grondwaterzuivering kunnen gevaar lopen door mogelijke PFAS-vervuiling. Dit vormt een bedreiging voor de veiligheid van toekomstige bewoners en de drinkwatervoorziening.

Antwoord gemeente:

De verontreinigingen op deze locaties vormen geen gevaar voor de toekomstige bewoners, want dan zijn deze verontreinigingen gesaneerd. De gemeente daarop als bevoegd gezag daarop toe zien (gemandateerd aan de Omgevingsdienst [redacted]) als onafhankelijke partij).

Voor de drinkwaterwinning van [redacted] vormen deze verontreinigingen geen bedreiging, omdat deze verontreinigingen de winputten niet kunnen bereiken doordat de Oude Rijn het grondwater naar zich toe trekt (ook als er verontreinigingen in zitten). Indien in de toekomst lokaal oppervlaktewater worden gebruikt voor drinkwater voorbereiding dan vindt er sowieso een voorzuivering plaats voordat het in de duinen wordt gebracht.

Daarnaast houdt [redacted] de PFAS concentraties nadrukkelijk in de gaten bij de reguliere periodieke bemonstering van het drinkwater. [redacted] is ook bezig met het intensiveren van de zuiveringsmethoden voor drinkwater. Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat steeds vaker PFAS wordt aangetroffen, maar ook door een aanscherping van de landelijke normen voor drinkwater(inname) door het RIVM.

Op de website van [redacted] vindt u onder PFAS uitleg over de problematiek en waartoe zij op dit moment toe in staat zijn.

Verzoeken aan de Gemeente Katwijk:

1. Uitgebreid Onderzoek naar PFAS-Vervuiling:

- Voer een grondig en onafhankelijk onderzoek uit naar de aanwezigheid van PFAS in de bodem, het water van het Valkenburgse meer, en de moestuingebieden rondom het oude vliegveld.

Antwoord gemeente:

Zoals eerder genoemd voert het Hoogheemraadschap van Rijnland periodiek metingen uit naar de kwaliteit van het zwemwater, zo ook het Valkenburgse Meer. Hieruit is gebleken dat de waarden voldoen aan de normen, en er dus veilig gezwommen kan worden.

In het kader van de ontwikkeling van het vliegveld zijn diverse bodemonderzoeken uitgevoerd door onafhankelijke milieuadvies bureaus. Daarbij is ook specifiek aandacht besteed aan de PFAS verdachte locaties in het gebied. Uit deze onderzoeken is naar voren gekomen dat er drie locaties aanwezig zijn waar een PFAS verontreiniging is aangetroffen. Deze verontreinigingen zijn in beeld en worden voorafgaande aan de realisatie van woningbouw gesaneerd. Ook worden door RVB in december maatregelen genomen om verspreiding via het drainagesysteem van het vliegveld naar het oppervlaktewater te voorkomen. Het Hoogheemraadschap van Rijnland monitort elk kwartaal op PFAS.

De gemeente Katwijk heeft in 2018 een gemeentelijk breed onderzoek laten voeren naar de diffuse belasting van PFAS in de bovengrond om de ruimtelijke spreiding van PFAS in de gemeente Katwijk inzichtelijk te maken. Hiertoe zijn er op 50 verschillende locaties in de gemeente Katwijk bodemonderzoeken verricht. Uit de resultaten blijkt dat de bovengrond in Katwijk diffuus verhoogde gehalten aan PFAS bevat.

2. Regelmatige Monitoring en Rapportage:

- Implementeer een plan voor regelmatige monitoring van PFAS-niveaus en maak de resultaten openbaar om de gemeenschap op de hoogte te houden van de veiligheid van hun leefomgeving.

Antwoord gemeente:

Zie antwoord op punt 1 (monitoring) en punt 4 (communicatie en voorlichting).

3. Saneringsmaatregelen:

- Indien verontreiniging wordt aangetroffen, neem direct maatregelen om de grond en het water te saneren, zoals het vervangen van verontreinigde grond en het installeren van filtersystemen voor waterzuivering.

Antwoord gemeente:

Zoals eerder genoemd worden de bekende bodemverontreinigingen op het voormalig vliegveld in het kader van de ontwikkeling van het gebied gesaneerd. Dit zal de komende jaren plaatsvinden. Ook worden de drainagebuizen die water onttrekken aan de bodem dichtgezet nabij de locaties waar PFAS is aangetroffen. Voor het grondwater worden door Dunea verdere zuiveringsstappen ingebouwd om de goede kwaliteit van het drinkwater te kunnen blijven garanderen. Voor wat betreft het oppervlaktewater is het nemen van sanerende maatregelen een lastige

aangelegenheid, omdat het water stroomt (en het water zelf vaak niet de bron is). Wel worden op basis van de monitoringsresultaten door het Hoogheemraadschap van Rijnland zwemadviezen (en indien nodig verboden) afgegeven.

4. Communicatie en Voorlichting:

- Informeer de inwoners proactief over de mogelijke risico's van PFAS en de stappen die de gemeente onderneemt om deze risico's te minimaliseren. Voorzie in richtlijnen voor het veilig gebruik van moestuinen en recreatie in het Valkenburgse meer. Ik verzoek u dringend om deze kwestie serieus te nemen en de nodige stappen te ondernemen om de veiligheid en gezondheid van de inwoners van Katwijk te waarborgen. Ik zie uw reactie en de te nemen acties met belangstelling tegemoet.

Antwoord gemeente:

Rondom PFAS zijn er meerdere kwesties aan de orde (zoals ook blijkt uit de eerdere antwoorden). Deze zijn vaak in algemene zin van toepassing; het speelt niet alleen voor Katwijk, maar is landelijk (en zelfs daarbuiten) aan de orde. Voor wat betreft de gezondheidstechnische aspecten die mogelijk kunnen spelen rondom PFAS verwijst de gemeente daarom in de eerste plaats naar het RIVM ([Vragen en antwoorden over PFAS | RIVM](#)) en de [\[redacted\]](#) ([PFAS \(ggdleefomgeving.nl\)](#)). Ten aanzien van de recreatie in het Valkenburgse Meer communiceert het Hoogheemraadschap van Rijnland via haar eigen website ([Rijnland meet naar PFAS op zwemlocaties - Hoogheemraadschap van Rijnland](#)). Wanneer er sprake is van zorgwekkende, afwijkende ontwikkelingen, die specifiek spelen binnen de gemeente op het gebied van PFAS, zal de gemeente hierover actief communiceren.

Bijlage 2 Bewonersvragen Vliegekamp en blusschuim.

[redacted] (djuma 3464569)

Goede morgen,

Zoals inmiddels is aangetoond is dat er PFOS vervuiling voorkomt uit het blusschuim gebruikt op militaire vliegvelden.

Ik zou graag willen weten of er al metingen gedaan zijn van het water en de grond rondom vliegveld Valkenburg.

Wat zijn de uitkomsten hiervan of wanneer gaan deze metingen gedaan worden?

Met vriendelijke

groet, [redacted] 2 [redacted]

Geachte [redacted],

Hierbij stuur ik een reactie op uw vraag omtrent PFAS vervuiling op het voormalig Vliegekamp Valkenburg.

Het gebied zal in de komende jaren worden ontwikkeld tot een woongebied. Het Rijksvastgoedbedrijf is eigenaar van het voormalig Vliegekamp Valkenburg. In de laatste jaren hebben zij veel bodemonderzoeken laten uitvoeren waarbij het beoogde toekomstige gebruik van het gebied (wonen met tuin) als uitgangspunt is meegenomen.

Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd met specifieke aandacht voor de PFAS problematiek. In een eerste stadium zijn alle voor PFAS-verdachte locaties op het voormalig vliegekamp geïdentificeerd. Uit dit vooronderzoek zijn dertien verschillende locaties verspreid over het gebied naar voren gekomen. Uit onderzoek is gebleken dat er uiteindelijk voor drie van deze locaties sprake is van een verontreiniging met PFAS, de overige locaties zijn niet verontreinigd.

Wanneer er woningen worden gerealiseerd in dit gebied zal het nodig zijn om de met PFAS verontreinigde locaties te saneren. Het is de verwachting dat hier in de komende jaren mee gestart wordt.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Toelichting rollen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Bij deze vlakken is in sommige gevallen ingevuld welke rol wordt vervuld door het betreffende gegeven. Het cijfer dat hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende rol in onderstaand overzicht.

4 Mailadres

5 Telefoonnummer

15 Medewerker gemeente

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Toelichting rollen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Bij deze vlakken is in sommige gevallen ingevuld welke rol wordt vervuld door het betreffende gegeven. Het cijfer dat hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende rol in onderstaand overzicht.

2 Verzoeker